

Eftermiddagsmødet.

Lyngsøe, Ydby, var Ordstyrer.

Første Sag var her Beretning om

Lønsagen,

der fremlagdes af Lønudvalgets Formand, *B. Christiansen*, Køge:

Lønudvalget har arbejdet i henved 2 Aar. Der har været meget stærkt delte Meninger om de Principper, der skulde lægges til Grund for en ny Lønningslov, og der har været rettet utallige Henvendelser til Udvalget. Man er tilsidst bleven enig om visse Hovedsynspunkter:

1. En ny Lønningslov skulde bringe alle Lærerinder og Lærere paa samme Levefod.

2. Lønningerne skulde hæves. Loven af 1908 var ganske vist en ret god Lov for mange Lærere; men dens Lønsatser var dog for knappe.

3. Forslaget skulde formuleres saaledes, at Lærerstand blev bragt ind i rolige økonomiske Forhold. Det er uheldigt, at Lønningerne straks efter Lovens Ikrafttræden er fors maa.

4. Pensionerede Lærere og Lærerenker bør have højere Pension.

5. Lærerne bør stilles frit overfor de kirkelige Forretninger.

Lønudvalgets Sammensætning har været meget alsidig. Alle de forskellige Tanker, der har været fremme i „Folkeskolen“, er bleven drøftede, og i Søndags enedes Udvalget om det Forslag, som jeg herved forelægger for Ombudsmødet.

Taleren gennemgik derefter de enkelte §§ i det Udkast til Lønforslag, som var omdelt til Repræsentanterne, og som vi her aftrykker. Det lød saaledes:

§ 1.

Lærerlønnen bestaar af:

a. *Pengeløn*, som omfatter Grundløn, Alderstillæg og Forsørgertillæg.

Al Pengeløn udredes af Statskassen.

b. 1. Paa Landet: *Bolig, Brændsel og Have*.

2. I Byerne: *Bolig og Brændsel*.

Disse Løndelev eller — hvor de ikke ydes in natura — Godtgørelse derfor udredes af Kommunen.

Godtgørelsen finder Sted efter en aarlig Vurdering, foretaget af 3 af Skoleraadet valgte kommunale Vælgere, hvoraf mindst 2 skal være bosiddende i Købstæder i Skoleraadskredsen.

Valget gælder for 4 Aar.

Vurderingen finder Sted i hvert Aars November Maaned, og Vurderingssummen fastsættes for hver By for sig i Overensstemmelse med de gangbare Priser og er gældende for det kommende Finansaar. Mindst 15 Lærere kan indanke en foretagen Vurdering til Undervisningsministeriets endelige Afgørelse:

§ 2.

Grundlønnen er: for Landsbylærere 1200 Kr., for Købstadlærere 1400 Kr.

§ 3.

Alderstillæg ydes efter 2—5—8—12 og 16 Aars Tjeneste. Hvert Aldertillæg sættes til 250 Kr.

§ 4.

Løn til Overlærere (Inspektører) og Skoledirektører.

a. Der tillægges Overlærere en Grundløn, der er 300 Kr. højere end Grundløn + Alderstillæg for Lærere.

Desuden ydes der dem 3 Alderstillæg à 300 Kr. efter henholdsvis 2—5 og 8 Aars Tjeneste.

b. Hvor Forholdene indenfor et større Skolevæsen nødvendiggør Ansættelse af en Skoledirektør, sættes dennes Grundløn til 4000 Kr. Der ydes ham desuden 3 Alderstillæg à 400 Kr. efter 2—5 og 8 Aars Tjeneste.

Iøvrigt lønnes Skoledirektører og Overlærere efter Lønbestemmelserne for Lærere.

Overlærerens ugentlige Timetal fastsættes af Ministeriet efter Forslag af de stedlige Skoleautoriteter.

§ 5.

Løn som Skolens Leder.

Ved hver Skole paa Landet ansættes en Leder. Den, til hvem Ledelse overdrages — derunder Tilsyn med Skolens Bygninger og Legeplads, Inventar og Samlinger og med Skolernes Renholdelse o. s. v. — faar 25 Kr. pr. Klasse, dog ikke under 100 Kr.

§ 6.

Løn til Timelærere, konstituerede og Vikarer.

a. *Timelærere*: Ved Købstadskoler og ved Skoler med købstadlignende Ordning kan der oprettes Timelærerembeder. Timelærere besørger Vikartimer.

Desuden kan indtil $\frac{1}{10}$ af en Skoles samtlige Undervisningstimer overtages af Timelærere og som Ekstratimer af Skolens faste Lærerepersonale.

Timelærere lønnes med 700 Kr. for indtil 24 ugentlige Timer foruden Godtgørelse for Bolig og Brændsel.

Timer ud over 24 betales med 1 Kr. pr. Time.

For de faste Timers Vedkommende regnes Betalingen uden Hensyn til Ferierne; en Maaned lig 4 Uger.

Vikartimer betales med 1 Kr. pr. læst Time.

b. *Konstituerede*. Paa Landet kan Konstitution finde Sted for Lærere, som ikke er fyldt 24 Aar, eller som ikke har opnaaet 2 Aars Tjenestetid.

I Konstitutionstiden er Lønnen 1000 Kr. foruden, Bolig, Brændsel og Have.

c. *Vikarer*. I hvert Provsti ansættes en Vikar. Han faar saa vidt muligt sit Arbejde inden for Provstiet, men er dog pligtig til at undervise ved Skoler i andre Provstier i Skoleraadskredsen.

Hans Løn fastsættes til 1000 Kr. for indtil 150 Skoledage. For hver Undervisningsdag der ud over faar han 6 Kr. pr. Dag.

Amtsskoleledelsen bestemmer efter Indstilling af de stedlige Skoleautoriteter, hvor Vikaren skal gøre Tjeneste, og hvor længe paa hvert Sted.

§ 7.

Forsørgertillæg.

Giftede Lærere faar som Tillæg ud over, hvad der ellers er tillagt Lærere efter denne Lov, 200 Kr. aarlig, regnet fra den første i den Maaned, hvori Giftermaal har fundet Sted, og yderligere faar de, hvis Hustruen ikke har pensionsberettiget Indtægt, et aarligt Tillæg af 200 Kr. efter 20 Aars Tjeneste.

Til hvert forsørgtet Barn under 18 Aar ydes der 200 Kr., dog ikke ud over 800 Kr. aarlig til en Lærerfamilie.

§ 8.

Skolelodder.

For disses Vedkommende opretholdes de i Lov af 29. Marts 1904 indeholdte Bestemmelser.

Den fastsatte Afkortningssum for Skolelodder fradrages i vedkommende Lærers Grundløn og indgaar i Kommunekassen.

§ 9.

Værdimaaling.

Alle de i §§ 2, 3, 4, 5, 6 og 7 nævnte Pengelønninger og al Pension ændres i Overensstemmelse med de Forandringer, som er foregaaet i Varepriserne fra 1908 til denne Lovs Ikrafttræden.

Derefter vil aarlig $\frac{3}{100}$ af al Pengeløn og af al Pension — for Enkepensionernes Vedkommende dog hele Beløbet — være Genstand for Værdimaaling.

Regler for Værdimaaling bestemmes ved særlig Lov.

§ 10.

Lærerboliger.

En Embedsbolig for Lærere skal indeholde mindst 110 m² Gulvflade til et passende Antal Værelser med særlig Forstue, Køkken og Spisekammer. Til Boligen indrettes end-

videre et Pigeværelse og et Gæsteværelse samt Kælder og fornøden Udenomslejlighed.

Til hver Lærerbolig skal høre en Have paa mindst 1400 m².

§ 11.

Vedligeholdelse af Skolebygninger m. m.

Alle Skolebygninger med tilhørende Lærerboliger skal underkastes et aarligt Syn af 2 for hvert Provsti af Skole- raadet valgte, bygningskyndige kommunale Vælgere i For- ening med en af Provstiets fast ansatte Lærere valgt af disse.

Vaiget gælder for 4 Aar.

Vedligeholdelse af Skolebygninger, Lærerboliger og Lege- plads, Rengøring og Opvarmning af Skolestuerne, Anskaffelse af Skolemateriel o. s. v. paa hviler Kommunen.

§ 12.

Brændselydsen

til Lærerboliger fastsættes af Skoleraadet baade hvad Stør- relse og Art angaar.

§ 13.

Ingen Lønformindskelser.

Ingen ved denne Lovs Ikrafttræden fast ansat Lærer maa — bortset fra Værdimaaling — fremtidig oppebære mindre Løn, end han i samme Art Embede og med samme Tjene- stealder kunde have oppebaaret efter Lov af 27. Maj 1908.

§ 14.

Ansættelse i Folkeskolen.

Enhver, der søger Ansættelse i Folkeskolen, maa have bestaaet Lærereksamen.

§ 15.

Forskolelærerindeinstitutionen.

Forskolelærerindeeksamen giver for Fremtiden ikke Ad- gang til Ansættelse i Folkeskolen. Forskoleseminariet i Vejle omdannes til et almindeligt Seminarium, og der op- rettes midlertidige Kursus for de Forskolelærerinder, som kunde ønske at tage en Tillægseksamen, der giver Adgang til at blive ansat i ethvert Lærerembede i Folkeskolen.

Forskolelærerinder, der gennemgaar et saadant Kursus, har Ret til imens at holde Vikar i deres Embeder.

Planen for Tillægseksamen fastsættes af Undervisnings- ministeriet.

De Forskolelærerinder, der ikke ønsker at underkaste sig en saadan Eksamen, er vedblivende berettigede Indehavere af de Embeder, hvori de ved denne Lovs Ikrafttræden er ansatte.

§ 16.

Betingelser for fast Ansættelse.

- En Lærer kan ikke opnaa fast Ansættelse før efter 2 Aars Skolevirksomhed og ikke før det fyldte 24. Aar.
- Konstitution i et Lærerembede og en Timelærervirksom- hed maa som Regel ikke strække sig ud over 3 Aar og i alle Tilfælde ikke uden Skoledirektionens Tilladelse.
- Fast Ansættelse kan for konstitueredes og Timelæreres Vedkommende finde Sted uden fornyet Opslag af deres Embede.

Konstitution, Vikar- og Timelærervirksomhed efter det fyldte 24. Aar og 2 Aars Skolevirksomhed medregnes til Tjenestealderen.

§ 17.

Ugentligt Timetal.

En Lærers pligtige ugentlige Timetal maa ikke overstige 36 Timer.

§ 18.

Nedsættelse af Timetallet.

En Lærer har Ret til, hvor Forholdene tillader det, og Grunde taler derfor, at kræve en Nedsættelse i sit ugentlige Timetal mod en tilsvarende Afkortning i Lønnen.

§ 19.

Afskedigelsesalder.

Enhver Lærer har Ret til Afsked med Pension fra sit fyldte 65. Aar og kan af Skoleavtoriteterne forlanges afskediget ved samme Aldersgrænse.

§ 20.

Pension.

Al Pension udredes af Statskassen.

Pensionsretten for Lærere indtræder efter 5 Aars fast An- sættelse.

Enkepensionen udgør $\frac{1}{6}$ af Mandens gennemsnitlige Em- bedsindtægt i de sidste 5 Aar af hans faste Ansættelse.

§ 21.

Pligtig Enkeforsørgelse.

Den pligtige Enkeforsørgelse udgør $\frac{1}{6}$ af vedkommende Embedes Slutningsløn — heri ikke indbefattet Løn som Skolens Leder og Tillæg til uforsørgede Børn — uden Hen- syntagen til Lønforhøjelse eller nedsættelse i Følge Værdi- maaling.

Ved Beregning af Enkepension og pligtig Enkeforsørgelse ansættes Bolig, Brændsel og Have til en Normalværdi.

§ 22.

Ret til at holde Vikar uden Udgift har en Lærer:

- I Sygdomstilfælde indtil 6 Maanedg af Aaret.
- Ved Indkaldelse til Militærtjeneste.
- Ved Deltagelse i Kursus og under Studierejser, naar der- til er opnaaet offentlig Understøttelse efter de stedlige Skoleavtoritetens Anbefaling.

§ 23.

Kirkelige Forretninger.

Det bliver en frivillig Sag, om Lærere vil overtage kirke- lige Forretninger.

Forslaget var underskrevet af Lønudvalgets Medlemmer *B. Christiansen, C. Dige, R. P. Nielsen* og *Frk.n M. Hansen* og *Thora Pedersen*.

Taleren sluttede med at pointere, at det var et *Udkast*, her forelaa, og det kunde selvfølgelig kritiseres. Hvis Om- budsmødet kunde anwise noget bedre, tog man med Glæde derimod, men Udvalget havde været besjælet af ærlig Villie og Ansvarsfølelse i sit Arbejde.

Dige, Aunslev, omtalte de to §§, der særligt angaar Lands- bylærerne, nemlig § 17 og § 23. Naar Læreren kun var pligtig til at undervise 36 Timer om Ugen, maatte Tiden til Gymnastikundervisningen enten tages af de ordinære 18 Ti- mer pr. Klasse, eller Timetallet maatte udvides. Det sidste vilde f. Eks. kræve 2 Lærere til 3 Klasser. Endelig kunde der ydes ekstra Betaling for Timer ud over 36, og Timerne kunde tillægges de yngre Lærere. Lignende Betragtninger kunde anvendes paa Undervisning i Haandgerning.

Taleren fremhævede det uretfærdige i, at Kommunen fra- drog Akcidenserne i Begyndelseslønnen.

Forhandlingerne om Lønforslaget blev efter tidligere Ved- tagelse udsat til næste Dag.

give *faglærereksamen* denne officielle anerkendelse ved at gøre den identisk med *faglærerindeeksamen*, og vi har grund til at mene, at dette spørgsmål vil blive optaget til behandling i den nærmeste fremtid.

Hele spørgsmaalet om seminarieuddannelsen er jo et brændende spørgsmaal, men efter alt at dømme vil det tage en god tid endnu, inden den endelige løsning er fundet og ført ud i livet. I mellemtiden vil det at have taget *faglærereksamen* være en god støtte for de lærere, som ønsker et bredere grundlag for deres undervisning i Folkeskolen eller en mulighed for at kunne komme til at undervise i den „højere“ skole, særlig hvor denne er direkte knyttet til Folkeskolen.

Humblebæk.

Gerson Trier.

Danmarks Lærerforenings 10. Ombudsmøde.

(Fortsat fra Nr. 33).

Anden Dag.

Mødet indlededes med „I Østen stiger Solen op,“ hvor-
efter Lærer *Wigdal* overtog Hvervet som Ordstyrer.
Derefter begyndte

Forhandlingen om Lønsagen.

Taletiden indskrænkedes straks til 5 Min.

Lønudvalgets Formand, Lærer *Christiansen*, Køge, udtalte sig nærmere om „Forsørgertillæget“ og pegede paa, at naar Kvinderne havde Ret til at søge Ansættelse i Overlærer-, Første- og Enelærerembeder, saa vil de selvfølgelig udnytte denne Ret. Om nogle Aar vil der sidde en Del Kvinder i vellønnede Embeder, medens mange Lærere med stor Familie maa sidde i smaa Embeder. Dette er uretfærdigt; men lige saa uretfærdigt er det, at Lærerinderne faar en mindre Løn, fordi de er Kvinder. I Finland har man Forsørgertillæg, og i Sverige og Norge har vore Kolleger optaget Princippet i deres Forslag. Lønudvalget er endvidere fra blevet opfordret til at optage Forsørgertillæget i sit forslag, idet Kredsstyrelserne for Maribo Amt i det til Udvalget indsendte Lønfor-
slag netop optager Tanken om Forsørgertillæget.

Formanden, Viceskoleledelse *Svane*: Styrelsens Tanke var fra Ombudsmødet at foranledige en Udtalelse, der kunde forelægges Regeringen; nu da Lønkommissionen er vedtaget, og der er sikret Lærerne Repræsentation er Tanken opgivet. Vi maa ikke binde vore Repræsentanter for stramt. Naar det Tidspunkt i Kommissionen kommer, da Spørgsmaalet om Forsørgertillæg og Værdimaaling skal afgøres, vil der blive afholdt et nyt Ombudsmøde og Formd. henstillede, at Kredsene allerede nu vælger Repræsentanter til dette.

Frk. *Sofie Rasmussen*, Formd. for Kbh.s Kommunelærer-
forening: Jeg vil rette en Tak til Lønudvalget, fordi det har vedkendt sig Princippet: „Lige Løn for lige Arbejde“. Der er ikke én Løn for Lærere og en anden for Lærerinder. Vi har nu faaet fjernet det, som var den største Hindring for et godt Samarbejde mellem Lærere og Lærerinder.

Lærer *Thorlund*, Randers, glædede sig over, at Grundløn og Alderstillæg i Forslaget var sat ens for alle Skolens Arbejdere, men var utilfreds med de to nye Skel: Gift og ugift, og mellem Familier med og uden Børn. Han tilraadede

kun at gøre en mindre Del af Lønnen til Genstand for Værdimaaling.

Lærer *Horn*, Hjørring, fandt, at det vilde faa overordentlig stor Betydning for Lærerne, hvis Værdimaalingsprincippet kunde indføres og vilde helst have hele Lønnen beregnet efter dette Princip. Han var stærkt imod „Forsørgertillæget“, der vil skade Lærernes sociale Anseelse. Forslagets § 7 taler om 20 Aars Anciennitet — er det som Lærer eller som Ægteemand?

Skoleinspektør *Rs. Hansen*, Hobro: Der er i Forslaget enkelte udmærkede Ting, enkelte gode, men ogsaa adskilligt, der kan være skadeligt, om ikke just for Lærerne — saa for Folkeskolen. Lad os faa en Begyndelsesløn paa 24—2500 Kr. og en Slutløn paa 4000 Kr. Bort med Værdimaaleren! Den er endnu ikke prøvet i noget Land, og Lærerne maa frabede sig atter at blive Prøveklud.

Lærer *Fjelsted*, Ry, drog en Sammenligning mellem Løvfoden i Købstæderne og paa Landet og hævdede, at man kunde leve lige saa billigt i Byerne som paa Landet, hvorfor der ikke burde være Forskel paa Lønnen.

Frk. *Thora Pedersen*, Aalborg: Vi skal se bort fra os selv og se hen til Folket, er der sagt. Vi er dog ikke saa ideelle, naar det gælder vort Lønkrav. De Tal, Inspektør *Hansen*, Hobro, nævnedes, er for smaa, mindre end det foreliggende Forslag byder. Forstod ikke, hvorledes man kunde stille en Lærer med mange Børn og en Lærerfamilie uden Børn paa lige økonomisk Fod, naar man ikke vilde indføre Forsørgertillæg. Vi Lærerinder finder det ret og rimeligt, at der indføres et Forsørgertillæg.

Kommunelærer *Kr. Kjær*, København, var bange for, at det vil gaa som i 1908, da vi i vor Glæde over Lønreformen oversaa § 8. Man kunde befrygte, at Lovgiverne nu vilde hæfte deres Opmærksomhed paa de nævnte 1200 og 1400 Kr. i Grundløn og „overse“ Bestemmelserne om Forsørgertillæg og Værdimaaling.

1. Lærer *Henriksen*, Brangstrup: I 1737 fik Lærerne en Løn af 40 Rdl., der efter Værdimaalingsprincippet vilde svare til 15000 Kr. nu. Efter Loven af 1814 skulde Lærerens Stilling være som de bedst stillede Gaardmænds — det vil vistnok ogsaa sige 15000 Kr. nu; men Lærerstandens Løvfod er sørgeligt forringet, og det bedste i Forslaget er Værdimaaleren. Forsørgertillægget er et sørgeligt Udslag af den fortvivlede og forvildede Kvindebevægelse. Han stoledes paa, at — om just ikke de gamle Jomfruer — saa Hustruerne og de unge Piger, der nærede Haab om at blive gift, paa Valgdagen vilde stemme Uhyret ned.

Lærer *Magelund*, Esbjerg, kritiserede, at der allerede var udpeget Repræsentanter til Lønkommissionen; det Spørgsmaal kunde Ombudsmødet have behandlet. Han bebrejdede Hovedstyrelsen, at der ved Besættelsen ikke var taget Hensyn til Lønudvalgets Formand. Det gamle Princip om forskellig Løn for Lærere og Lærerinder bør beholdes; det bliver da Samfundets Sag at skaffe de fornødne Kræfter for den fastsatte Løn.

Lærer *S. M. Sørensen*, Aarhus, krævede en anstændig Minimalløn for Timelærere og Vikarer og ankede over, at den i Forslaget fastsatte Forskel paa By- og Landsbylæreres Grundløn (1400—1200) er for lille. Kunde tiltræde Tanken om Værdimaalingen og troede ikke, at vi kom uden om Forsørgertillægget, naar der skal være lige Løn for Lærere og Lærerinder; men han var ikke begejstret for Tanken. Lønreformen ligger langt ude i Fremtiden, nu maa vi have en forøget Dyrtidshjælp.

Taletiden indskrænkedes nu til 2 Minutter.

Lærer *Nielsen*, Klodskov: Naar Lønudvalget har været

nødt til i Udkastet at fastsætte Tal, er det selvfølgelig Tal, der kan angribes; men der er i Udkastet to gode, bærende Tanker: 1) Tillæg for Børn og 2) Værdimaaling.

Lærer *Høyer*, Horsens, foreslog i § 7 20 Aar ændret til 25 Aar, saa fik Lærerne 200 Kr. ved Bryllup og 200 Kr. ved Sølvbryllup!

Lærer *Nielsen*, Taastrup: Forsøgerprincippet tiltaler mig ikke. Børneopdragelse er et social-politisk Spørgsmaal; det er ikke alene et Lærerspørgsmaal. Enhver Statsborger har derefter Krav paa Tilskud til sit Barns Opdragelse. Værdimaaleren er vanskelig at udføre i Praksis, og Tiden er uheldig valgt.

Lærer *Hansen*, Herning, ønskede hverken Forsøgerprincippet eller Værdimaalingen — det er bedre med en fast Grundløn.

Lærer *Knüdsen*, Slagelse: Vi har i § 8 en Særstilling; lad os ikke ved at indføre Forsøgerprincippet skabe os en til.

Lærer *Jensen-Stevns*, Hellested, omtalte bl. a. Vikarforholdet og fandt det rimeligt, at der var Forskel paa den gifte og den ugifte Lærers Løn.

Lærer *Arlø*, Fraugde Kærby, omtalte særlig Forslagets § 23 og henstillede, at der blev arbejdet for, at Lærerne over for de kirkelige Forretninger blev frit stillede eller fik en ordentlig Løn.

Lærer *Nielsen-Rask*, Herning, Overlærer *Poul Hansen*, Dalum, og Lærer *Willumsgaard*, Skive, udtalte sig skarpt imod Forsørgertillæget.

1. Lærer *Carsten Nielsen*, Tjørnemark, advarede imod at opstille faste Talstørrelser i Lønudkastet; vi maa kræve en tidssvarende Løn. Vi kan godt have 2 Grundlønninger: a) for Første- og Enelærere, b) for Andenlærere og Lærerinder.

Lærer *Brix*, Nykøbing M., foreslog, at der i Dag ikke fandt nogen Afstemning Sted; han var en Tilhænger af: Lige Arbejde — lige Levefod.

Frk. *Veilgaard*, Aalborg, replicerede dygtigt og skarpt imod Angrebet paa Kvindebevægelsen.

1. Lærer *Sortfeldt*, Skjoldborg, beklagede Udkastets § 15 om Forskolelærerinderne. Der er mange af disse, der har gjort et stort og velsignelsesrigt Arbejde i Skolens Tjeneste.

Lærer *Tilly*, Hørsted, turde ikke udtale sig om Værdimaalingen, men var stemt for Tillæg til den gifte Lærer.

Dirigenten beklagede, at der var faldet skarpe Ord om Damerne og Kvindebevægelsen og gav saa et „Frikvarter“ paa 5. Minutter.

Formanden lovede at tage Henstillingen om et kraftigt Arbejde for Dyrtidstillæget til Følge og omtalte Foreningens Repræsentation i Lønkommissionen.

Lærer *Andersen*, Skovshoved, kritiserede Bestemmelsen i Pensionsloven om „de sidste 5 Aars Gennemsnit“.

Dr. phil. *Andr. Hanssen*, Hellerup: Dette Lønforslag kunde passende slutte med Ordene: „Denne Lov gælder ikke for Københavns Omegn“. Værdimaaleren er et Fikserbillede! Lad os vedtage en Resolution om et forøget Dyrtidstillæg. Formanden bør være Lærerstandens Repræsentant i Kommissionen; jeg føler mig ikke repræsenteret ved de to udpegede.

Overlærer *Hørning*, Holte, ønskede en Udtalelse fra Ombudsrådet om, at de Skoler, der m. H. f. Klassedeling og Undervisning er købstadordnede, ogsaa i Henseende til Lønninger behandles som Købstadskoler. (Stillede en Resolution herom, som senere henvistes til Lønudvalget).

Lærer *Mønsted*, Frederiksberg, pegede paa, at der burde tages Hensyn til de unge Lærere, der aftjente deres Værne-

pligt og omtalte Gymnastikkens Plads i Landsbyskolen Forhold til § 17.

Lærer *Lauritz Pedersen*, Helsingør: Hvad vil denne Lønreform koste? Kritiserede Forslagets nivellerende Tendenser, der vil virke svækkende. Vi skal ikke give Lærere og Lærerinder samme Løn. Følte sig ikke repræsenteret ved de 2 udpegede Medlemmer til Lønkommissionen.

Lærer *Møller*, Vejle: Bort med Forslagets § 7 og lad os i § 19 faa sat 60 i Stedet for 65 Aar.

Lærer *Rasmussen*, Asminderup: Vi vil ikke have Værdimaaler, og kan vi ikke komme uden om Forsøgerprincippet, maa vi ogsaa have Børneskuer!

Lærer *Fjeldsted*, Ry, talte mod Forsørgertillæget og paa-pegede Betydningen for Standen, at der var gode Avance-mentsforhold.

Lærer *Bach*, Aalborg, anerkendte Princippet i Forsørgertillæget og Værdimaalingen, men var betænkelig ved de foreslaaede Tal.

Lærer *Bønnerup*, Faarup: Vi maa have en tilstrækkelig Løn og helst samme Grundløn.

Lærer *Røn-Nielsen*, Thisted, krævede større Alderstillæg og følte sig heller ikke repræsenteret ved de udpegede Repræsentanter til Lønkommissionen.

Pens. Lærer *Andersen*, Aarhus, omtalte Arbejdet for at forbedre Pensionisternes Kaar.

Førstelærer *Larsen*, Terslev, fandt Tanken med Værdimaaleren god. Skal vi ikke have Forsøgerprincippet indført, maa der være Forskel paa Lærernes og Lærerindernes Løn.

Frk. *Thora Pedersen*, Aalborg: Vi kommer ikke uden om Spørgsmaalet: Lige Løn for Lærere og Lærerinder. Af den Grund har vi tilbudt Forsørgertillæget. Ønsker Lærerne ikke denne Form af Løn, maa de selv pege paa en anden Løsning.

Førstelærer *Grønbæk*, Kvong: Vi maa straks have forhøjet Dyrtidstillæget; var betænkelig ved Værdimaaleren og bestemt Modstander af Forsørgertillæget.

Lærer *Jensen-Stevns*, Hellested, talte varmt for at beholde Forskolelærerinderne; de skulde ikke sparkes bort men have højere Løn.

Førstelærer *Arnth Jensen*, Gerløv, henstillede til Repræsentanterne i Lønkommissionen at arbejde for en klækkelig Hævelse af Grundlønnen og hurtigere Alderstillæg.

Lærer *Magelund*, Esbjerg: Lad os endelig ikke faa den glidende Løn og paa Bestemmelserne om Konstitutionen.

Frk. *Vejlgaard*, Aalborg: Man taler om at beregne det Arbejde, en Lærer og Lærerinde kunde udføre udenfor Skolens Tjeneste, for derudfra at bestemme Lærerstandens Levefod; men det er jo ikke nemt at beregne det Arbejde rigtigt. — Det er beklageligt, hvis der er mange inden for Lærernes Kredse, der vil sætte sig imod, at Lærerinderne faar samme Løn som Lærerne.

Frk. *Jørgensen*, Aarhus: Vi maa kræve samme Løn som Lærerne — det er et Krav, vi ikke kommer uden om.

Lærer *Laursen*, Videbæk, opfordrede de udpegede Repræsentanter i Lønkommissionen til at holde Øjne og Øren aabne, at Lærerne ikke blev narrede een Gang til.

Frk. *Marie Hansen*, Viby: Det forbavser mig, de smukke Ord, der er udtalt om Forskolelærerinderne og deres Arbejde, men sligt kan ofte opfattes som Talemaader for at skjule Hensigten: Den billigere Arbejdskraft!

Der blev nu begæret Afslutning, og efter en kort Bemærkning af

Lønudvalgets Formand, fremsatte og anbefalede

Redaktør *Kjærgaard*, Korsør, paa egne og Medforslagstil-leres Vegne følgende

Resolution :

D. L. F.s 10. Ombudsmøde udtaler: Idet man anerkender de Bestræbelser, der fra Statens og en Del Kommuners Side er gjort for at råde Bod paa de økonomiske Vanskeligheder, som den nuværende Dyrtilstand har medført for Lærerstanden, ønsker Mødet at fastslaa, at det Dyrtilstillæg, der nu ydes, er utilstrækkeligt til at afbøde de værste Følger af Dyrtilstanden. Man opfordrer derfor Hovedstyrelsen til at arbejde for, at der gives et ekstra Tillæg for indeværende Aar og at Statens Tillæg for næste Aar forhøjes betydeligt.

Med Hensyn til det af Hovedstyrelsen fremlagte Lønfor-slag kræver man, at dette snarest udsendes til Drøftelse i Kredsen, og at der ikke fra Hovedstyrelsens Side træffes afgørende Beslutning i Lønsagen, forinden Resultatet af Kredsenes Behandlinger foreligger og et nyt Ombudsmøde har haft Lejlighed til at tage Stilling hertil.

Dette Forslag var ved Underskrift tiltraadt af følgende Ombudsmænd!

P. Frederiksen, Tved, Chr. Wigdal, Strandby, S. M. Sørensen, Aarhus, Andreas Hanssen, Hellerup, P. Hørning, Holte, Chr. Kibæk, Vejle, N. Moesgaard, Køge, H. Jensen-Stevns, Hellested, K. Arlø, Fraugde-Kærby, N. Kæmsgaard, N. Snede, Carl Nielsen, Sdr. Vedby, Willumsgaard, Skive, Skotte, Maglebrænde, M. J. Brunsborg, Rettrup, J. K. Sørensen, Brædstrup, P. H. Berg, Stenderup, R. Hansen, Hobro, D. Graf, Svindinge, C. L. Johannessen, Oreby, O. Winther, Kettinge, Kristjan Kjær, København, Johannes Grønborg, Rodskov, M. Nielsen, Taastrup, K. P. Kruse, Ebeltoft, H. P. Hansen, Roskilde, H. M. Henriksen, Brangstrup, R. Bach, Aalborg, og Hansen-Bødker, København.

Resolutionen vedtoges *enstemmigt*.

Frokostpavse.

Ombudsmændene hastede nu til Bordene for at faa en haards tiltrængt Hjærtestykning. Trods Formiddagens Forhandling sporedes der ingen Træthed i Taleorganerne. Talerne gik Slag i Slag: For Formanden, Foreningen, dennes norske Gæst, Dr. phil. Sigmund, de tilstedeværende tidligere Formænd, Redaktørerne o. fl. — Alt i alt et Par Timers hyggeligt Samvær, inden den alvorlige Del atter tog sin Begyndelse. (Sluttes.)

Dagen og Vejen.**De vældige Prisstigninger.**

Statistisk Departement har foretaget en Beregning over, hvorledes Dyrtilstanden har virket paa et Familiebudget, hvor Udgifterne til normalt Forbrug før Krigen var 2000 Kr. Det viser sig da, at der nu maa anvendes 3100 Kr. til det samme Forbrug. Prisstigningen omfatter alle Forbrugsartikler. Den har stadig været opadgaaende i de tre Krigsaar og for det samlede Budget i en normal Husholdning andrager For-dyrelsen nu 55 pCt. Fødevarers Pris er steget med 66 pCt., de øvrige Udgifter tilsammen med 44 pCt., Udgiften til Klæder Fodtøj og Vask er steget med 90 pCt., til Bolig og Vedligeholdelse 13—14 pCt., Brændsel og Belysning er 120 pCt. dyrere end før Krigen. Selv ved Omlægninger, hvor man køber det billigste, der kan bruges (Rugbrød i Stedet for Sigte- og Franskbrød, Flæsk i Stedet for Kød, Fedt og Margarine i Stedet for Smør og afskaffer Forbrug af Æg) kan der — efter Departementets Beregning — kun indvindes 100 Kr. om Aaret paa Udgifter efter forannævnte Budget og efter

Nutidens Priser. For Resten er disse „Omlægninger“ jo sikkert forlængst gennemført i de fleste Lærerbjerge, men Spørgsmaalet er, om man kan faa de Varer, som gaar ind i „Omlægningen“, billigere eller om man overhovedet kan faa dem. Det er derfor ikke værd at bygge noget paa den „Besparelse“.

I Norge udgør den samlede Stigning paa Forbrugsartikler i Husholdningen 77 pCt., i Sverige 52 pCt. For Fødevarer alene er Stigningstallene for Norge 97 pCt., Sverige 74 pCt. og Danmark som nævnt 66 pCt. Kgd.

Tilgangen til Seminarierne.

Angaaende den kontrollerede og skærpede Optagelsesprøves Virkning paa Tilgangen til Seminarierne har jeg ikke videre at indvende mod Hr. Seminarieforsøger Bredstrups Betragtninger i „Folkeskolen“ Nr. 32. — Det kan være, at jeg tillægger § 8 større Andel i Nedgangen, end den kan tilkomme — jeg ved adskillige Lærere, som netop under Hensyn til denne Paragraf undlader at anvise velbegavede Elever at gaa Lærervejen — men at den berømte Paragraf er en Faktor, der maa regnes med i denne Forbindelse, er jeg ikke i Tvivl om. — At Lønforholdene er en væsentlig Aarsag til Nedgangen i Seminariernes Elevantal synes der at være Enighed om.

Tilbage er saa Spørgsmaalet om Kvaliteten. Hr. Bredstrup hævder, at denne er lige saa god nu som nogensinde tidligere. Jeg finder, at Tendensen er nedadgaaende og har hørt adskillige Udtalelser i samme Retning fra Censorer ved Optagelsesprøven. Her kan vi altsaa ikke blive enige. Over for Hr. Bredstrups iagttagelser paa Jonstrup kan jeg naturligvis ikke klare mig, da jeg ikke har Lejlighed til at iagttage paa samme Maade. Men det er der en Kollega af Hr. Bredstrup, der har, nemlig Hr. Seminarieforsøger Byskov, Gedved. I et Foredrag om Læreruddannelsen, som Hr. Byskov nylig holdt paa „Liselund“, udtalte han i Følge „Højskolebl.“, der gengiver Udtalelserne efter Talerens Manuskript: „Der er dem, der mener, at de Lærere, vi for Tiden faar, ikke er saa gode, som ønskeligt kunde være, eller at de efterhaanden bliver ringere. Jeg hører til dem, der har den Opfattelse. Jeg har det Indtryk, at Boniteten af de Folk, vi sender ud fra Seminarierne, efterhaanden bliver ringere og at den er blevet en Del ringere i de 30 Aar, jeg har haft med Uddannelsen at gøre.“ Hr. Byskov udvikler videre, at der naturligvis altid har været — og endnu er — baade tarvelige og udmærkede Folk blandt dem, der udgaar fra Seminarierne; „men Forholdet er blevet forrykket noget, saa de tarvelige er kommen til at udgøre en større Brøkdel af det hele Antal,“ og skønt Hr. B. indrømmer, at det er „noget, man ikke ligefrem kan føre Bevis for,“ er det dog ikke lykkes ham at arbejde sig ud af den Forestilling, „at det gaar nedad med Kvaliteten.“

Her er altsaa iagttagelser, der gaar i modsat Retning af Hr. Bredstrups. Kgd.

Lønsagen.**Udsendelse fra Lønudvalget.****I.**

Kredsformændene anmodes om, at give Lønudvalget Meddelelse om de Forhøjelser af Lærer(inde)embedernes Grundløn, der har fundet Sted i Landkommunerne siden 1. Januar 1915.

For at Meddelelserne til Lønudvalget kan blive saa udførlige som muligt, maa vi bede Lærerpersonalet i de Kommu-